

ANALIZA

PRIVIND NEVOILE DE CONSILIERE ALE BENEFICIARILOR

An școlar 2024 – 2025

Ministerul Educației și Cercetării
Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională Iași
Bdul Socola nr.110 - Tel/fax: 0232/ 267696
cjraeiasi@yahoo.com

Nr. 3051/25.10.2024

ANALIZA

PRIVIND NEVOILE DE CONSILIERE ALE BENEFICIARILOR An școlar 2024- 2025

ECHIPA DE LUCRU:

Profesor-consilier școlar, Anca HARDULEA
Profesor-consilier școlar, Ana - Camelia TAMAȘ
Profesor-consilier școlar, Alina - Elena VASILESCU

Rezultatele studiului au fost elaborate în cadrul CSES Iași, cu sprijinul profesorilor consilieri școlari din rețeaua de cabinete de la nivelul județului Iași și al directorilor unităților de învățământ din mediul rural

CUPRINS:

1. Argument

2. Design-ul cercetării

2.1. Scopul și obiectivele cercetării

2.2. Metodele și instrumentele cercetării

2.2.1. Documentarea

2.2.2. Ancheta pe bază de chestionar

2.3. Date generale despre populația investigată și despre eșantion

2.4. Culegerea datelor

3. Analiza și interpretarea rezultatelor

3.1. Analiza nevoilor de consiliere exprimate de elevi

3.2. Analiza nevoilor de consiliere exprimate de părinți

3.3. Analiza nevoilor de consultanță psihopedagogică exprimate de cadrele didactice

4. Valorificarea rezultatelor la nivel instituțional și comunitar

Anexe – Instrumente de cercetare

ARGUMENT

Activitatea de asistență psihopedagogică are ca obiectiv fundamental susținerea elevilor în procesul de adaptare școlară și socială, asigurând dezvoltarea și valorizarea optimă a potențialului de care dispun. Aceasta se realizează prin desfășurarea unor activități specifice de asistență psihopedagogică, beneficiarii fiind elevi, părinți și cadre didactice, reuniți sub scopul comun al asigurării unei educații de calitate, adaptată nevoilor de evoluție și dezvoltare a copiilor. Asigurarea calității în educație, în genere, în abordarea serviciilor de asistență psihopedagogică, în mod particular, reprezintă un demers dinamic ce presupune raportarea la standarde specifice și indicatori de calitate, pe de o parte, precum și raportarea permanentă la nevoile beneficiarilor, pe de altă parte.

Analiza nevoilor de consiliere ale beneficiarilor, activitate ce deschide calendarul anual al activităților de asistență psihopedagogică din cadrul CJRAE Iași, s-a dezvoltat din necesitatea conturării unor direcții de acțiune și strategii de intervenție la nivelul centrului și cabinetelor, pe termen mediu, adaptate realității școlare, problematicii cu care se confruntă beneficiarii și furnizorii serviciilor de consiliere. Cercetarea constituie, de asemenea, un reper în activitatea de proiectarea managerială, alături de direcțiile de acțiune stabilite de instituțiile supraordonate (ME, ISJ) și oferă sugestii de dezvoltare a relațiilor din comunitatea educațională ieșeană, a unor parteneriate active cu instituții de profil, care să diversifice și nuanțeze oferta de servicii de asistență psihopedagogică, în acord cu nevoile exprimate de beneficiari.

DESIGNUL CERCETĂRII

2.1. Scopul și obiectivele cercetării

Scopul cercetării este reprezentat de identificarea nevoilor de consiliere a elevilor și părinților, a nevoilor de consultanță psihopedagogică exprimate de cadrele didactice din unitățile școlare din învățământul preuniversitar ieșean.

Obiectivele cercetării:

- ❖ identificarea problematicii cu care se confruntă beneficiarii și a nevoilor de consiliere ale acestora;
- ❖ identificarea nivelului accesării serviciilor de consiliere și a așteptărilor beneficiarilor față de serviciile de consiliere;
- ❖ construirea profilului consilierului școlar și a relației acestuia cu beneficiarii.

2.2. Metodele și instrumentele cercetării

2.2.1.Documentarea

În cadrul cercetării s-a recurs la îmbinarea metodelor cantitative cu cele calitative, a celor care oferă informații cu valoare de fapte cu cele care oferă opinii despre realitatea investigată, combinând documentarea și ancheta pe bază de chestionar. Documentarea este o „metodă ce oferă date cu valoare de fapte (Chelcea, S., 2007, p. 34), dar nu poate constitui o sursă unică, metoda utilizând acele materiale care permit *extragerea* și sinteza informațiilor ce prezintă interes pentru tema vizată”.

Astfel, documentele necesare realizării acestui studiu s-au concretizat în:

a. Documente legislative care reglementează activitatea profesorilor consilieri școlari:

- Ordinul ministrului educației nr. 5.701/2024 pentru aprobarea Regulamentului-cadru de organizare și funcționare a centrelor județene/al municipiului București de resurse și asistență educațională, publicat în MONITORUL OFICIAL NR. 792 bis din 12 august 2024
- Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023
- Standard ocupațional consilier școlar (<http://www.anc.gov.ro/so/m/Consilier.scolar.pdf>)

b. Studii și cercetări realizate în cadrul CJRAE Iași cu privire la serviciile specifice oferite de profesorii consilieri școlari:

- Analiza privind nevoile de consiliere ale beneficiarilor la nivelul județului Iași (perioada 2012-2024)
- Analiza satisfacției beneficiarilor serviciilor de consiliere la nivelul județului Iași (perioada 2012-2024)

2.2.2. Ancheta pe bază de chestionar

Având în vedere faptul că universul cercetării este reprezentat de beneficiarii serviciilor de asistență psihopedagogică din unitățile școlare preuniversitare din județul Iași (elevi, părinți, cadre didactice), utilizarea acestei metode de cercetare a presupus elaborarea a **3 instrumente de lucru**:

- ✓ chestionarul pentru elevi
- ✓ chestionarul pentru părinți
- ✓ chestionarul pentru cadre didactice

Dimensiunile cercetării (problematika cu care se confruntă beneficiarii, nevoile de consiliere a acestora, nivelul accesării serviciilor de consiliere, așteptărilor beneficiarilor față de serviciile de consiliere, profilului consilierului școlar, natura relației consilier-client) au fost operaționalizate, formulându-se itemii chestionarelor.

Chestionarul adresat elevilor a fost constituit dintr-un număr de 3 itemi (2 închiși, cu variante de răspuns prestabilite și 1 deschis, ale cărui variante de răspuns au fost deschise latitudinii respondenților), la care s-au adăugat 2 itemi de identificare. Chestionarul pentru părinți este alcătuit din 4 itemi specifici temei de cercetare și 2 itemi de identificare. Aceleași dimensiuni ale cercetării au fost operaționalizate în Chestionarul pentru cadrele didactice care au exprimat opinii în legătură cu serviciile de consultanță psihopedagogică oferite de profesorii consilieri școlari.

2.3. Date generale despre populația investigată și despre eșantion

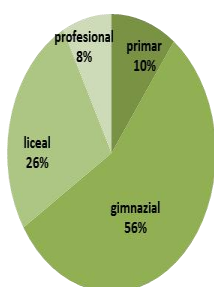
Cercetarea s-a derulat la debutul anului școlar 2024-2025, fiind incluse principalele categorii de beneficiari ai serviciilor de asistență psihopedagogică: elevi, părinți, cadre didactice. Ancheta pe bază de chestionar s-a desfășurat în unitățile școlare din județul Iași care beneficiază de servicii de consiliere derulate prin cabinetele școlare și interșcolare de asistență psihopedagogică.

Eșantionul de elevi a inclus un număr de **7223 elevi** distribuiți astfel:

Tabel nr.1. Eșantion elevi

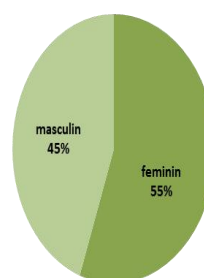
Nivel de învățământ				TOTAL	Gen		TOTAL
primar	gimnazial	liceal	profesional		feminin	masculin	
735	4033	1901	554	7223	4008	3215	7223

DISTRIBUȚIA ELEVILOR DUPĂ VARIABILA
NIVEL DE ÎNVĂȚĂMÂNT

Grafic nr.1. Eșantion elevi. Variabila nivel de învățământ

DISTRIBUȚIA ELEVILOR DUPĂ VARIABILA
GEN

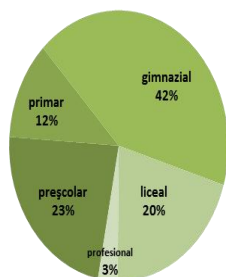
Grafic nr.2. Eșantion elevi. Variabila gen

Eșantionul de părinți a inclus un număr de **4159 părinți** distribuiți astfel:

Tabel nr.2. Eșantion părinți

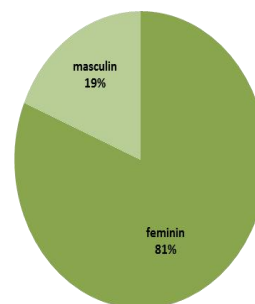
Nivel de învățământ					TOTAL	Gen		TOTAL
preșcolar	primar	gimnazial	liceal	profesional		feminin	masculin	
956	491	1740	852	120	4159	3380	779	4159

DISTRIBUȚIA PĂRINȚILOR DUPĂ VARIABILA
NIVEL DE ÎNVĂȚĂMÂNT

Grafic nr.3. Eșantion părinți. Variabila nivel de învățământ

DISTRIBUȚIA PĂRINȚILOR DUPĂ VARIABILA
GEN

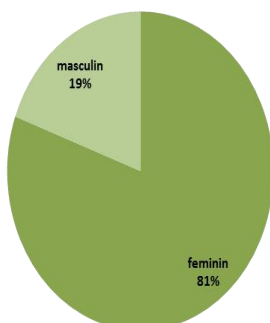
Grafic nr.4. Eșantion părinți. Variabila gen

Eșantionul de cadre didactice a inclus un număr de 1491subiecți distribuiți astfel:

Tabel nr.3. Eșantion cadre didactice

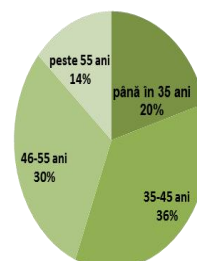
Gen		TOTAL	Vârsta				TOTAL
feminin	masculin		până în 35 ani	35-45 ani	46-55 ani	peste 55 ani	
1201	290	1491	304	532	453	202	1491

DISTRIBUȚIA CADRELOR DIDACTICE DUPĂ VARIABILA
GEN

Grafic nr.5. Eșantion cadre didactice. Variabila gen

DISTRIBUȚIA CADRELOR DIDACTICE DUPĂ VARIABILA
VÂRSTĂ

Grafic nr.6. Eșantion cadre didactice. Variabila vârstă

2.4. Culegerea datelor

Chestionarele de analiză a nevoilor de consiliere au fost administrate de profesorul consilier școlar din unitatea de învățământ respectivă, în varianta electronică, pe grupuri de elevi (la nivelul unei clase) respectiv părinți, sub protecția anonimatului, participanților cerându-li-se să menționeze doar date demografice (gen, vârstă, nivel de studii).

3. Analiza și interpretarea rezultatelor

3.1. Analiza nevoilor de consiliere exprimate de elevi

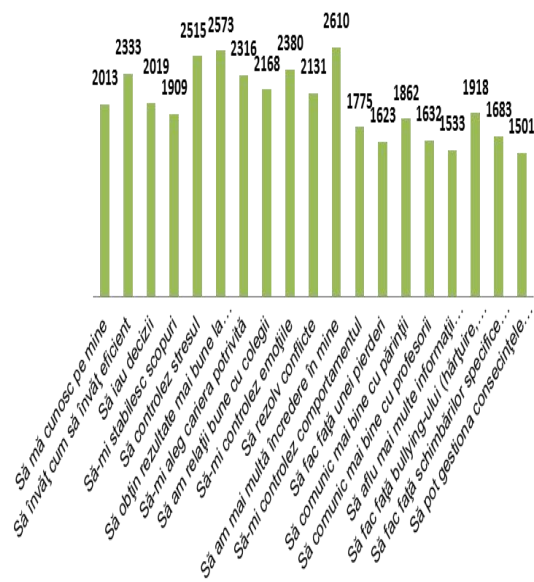
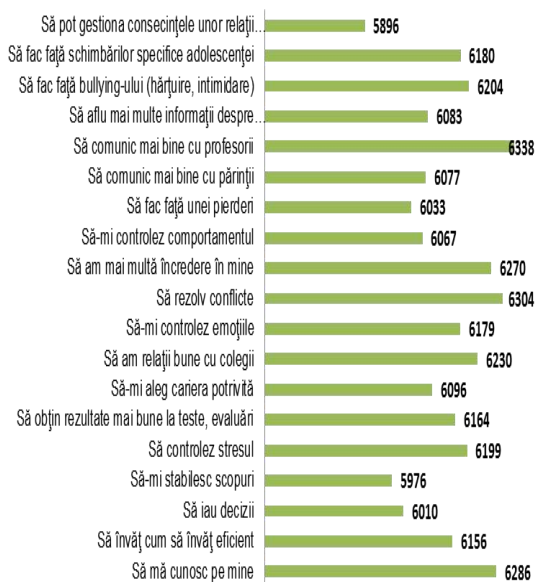
Problematika cu care se confruntă elevii și nevoile acestora de consiliere au fost investigate printr-un item cu alegere multiplă.

ITEM 1. În ce măsură ai nevoie de consiliere pentru a aborda următoarele situații?

Opiniile exprimate de elevi la această întrebare au fost destul de diverse, indicând o multitudine de domenii de interes din partea acestora. Analiza răspunsurilor elevilor a condus la următoarea clasificare a categoriilor de dificultăți cu care se confruntă în viața școlară sau personală:

Tabel nr.4. Tipuri de probleme. Eșantion elevi

TIPURI DE PROBLEME	Nu am deloc nevoie	Am nevoie într-o mică măsură	Am nevoie într-o măsură medie	Am nevoie într-o mare măsură	Am foarte multă nevoie	Nu știu/Nu pot aprecia	TOTAL
Să mă cunosc pe mine	1715	1073	1139	1196	817	346	6286
Să învăț cum să învăț eficient	1076	1044	1499	1361	972	204	6156
Să iau decizii	1363	1067	1293	1143	876	268	6010
Să-mi stabilesc scopuri	1319	1177	1249	1142	767	322	5976
Să controlez stresul	1377	904	1122	1289	1226	281	6199
Să obțin rezultate mai bune la teste, evaluări	1028	996	1292	1250	1323	275	6164
Să-mi aleg cariera potrivită	1301	992	1196	1195	1121	291	6096
Să am relații bune cu colegii	1602	1037	1179	1191	977	244	6230
Să-mi controlez emoțiile	1297	1088	1172	1311	1069	242	6179
Să rezolv conflicte	1595	1142	1180	1152	979	256	6304
Să am mai multă încredere în mine	1265	992	1152	1385	1225	251	6270
Să-mi controlez comportamentul	1711	1190	1130	1017	758	261	6067
Să fac față unei pierderi	1812	1080	1074	934	689	444	6033
Să comunic mai bine cu părinții	1795	1032	1118	952	910	270	6077
Să comunic mai bine cu profesorii	1796	1263	1372	923	709	275	6338
Să aflu mai multe informații despre consecințele consumului de substanțe (tutun, alcool etc.)	2342	954	983	893	640	271	6083
Să fac față bullying-ului (hărțuire, intimidare)	2028	898	1104	1088	830	256	6204
Să fac față schimbărilor specifice adolescenței	2006	1084	1086	1013	670	321	6180
Să pot gestiona consecințele unor relații nepotrivite	1888	1064	1070	826	675	373	5896
TOTAL	30316	20077	22410	21261	17233	5451	116748

Grafic nr.7. Tipuri de probleme-număr total opțiuni. Eșantion elevi

Grafic nr.8. Tipuri de probleme-incidentă mare și foarte mare. Eșantion elevi

Analizând datele, putem concluziona că cea mai mare parte a exprimării nevoii de consiliere a elevilor indică drept principală categorie de problemă cea a **încrederii în sine (2610)**, **obținerea unor rezultate mai bune la teste, evaluări (2573)**, **controlul stresului (2515)**, **dar și nevoia însușirii și dezvoltării tehnicilor de învățare eficientă (2333)**, **alegerea oportună a carierei (2316 elevi)**, **luarea deciziilor (2019)**, **nevoia de autocunoaștere (2013 elevi au făcut referire la acest aspect)**.

O altă dimensiune a cercetării a vizat identificarea solicitării de servicii de consiliere din partea elevilor, reprezentată prin itemul:

ITEM 2. În ce măsură ai nevoie de următoarele servicii?

Rezultatele obținute indică faptul că, dintre formele de intervenție psihopedagogică pe care elevii le pot accesa, preferințele se îndreaptă spre consilierea individuală, urmată de consilierea de grup și cea colectivă, preferința elevilor pentru activitatea de consiliere individuală este justificată de faptul că, în atmosfera securizantă a activității de asistență psihopedagogică, consilierul școlar furnizează o situație de învățare și dezvoltare, iar consiliatul este sprijinit să își definească situația prezentă, să anticipeze situații viitoare, să își valorifice potențialul în situațiile problematice cotidiene, oferind astfel o intervenție personalizată, adaptată nevoii individuale a beneficiarului.

Activitățile de consiliere colectivă vizează aspecte generale legate de adaptarea elevilor la grupul școlar, de funcționarea clasei ca grup, dar și problematica specifică vârstei clasei și alte teme de interes solicitate. Consilierea de grup răspunde unei nevoi comune unui număr restrâns de elevi care se organizează și se dezvoltă ca grup, cu scopul comun de ameliorare a dificultăților cu care se confruntă la un moment dat. Problematika solicitărilor de intervenție din partea consilierului școlar este diversă, vizând aspecte legate de orientarea în carieră, adaptarea și integrarea școlară și socială, cât și aspecte ale dezvoltării personale, emoționale, dar și a prevenirii comportamentelor de risc și stil de viață sănătos.

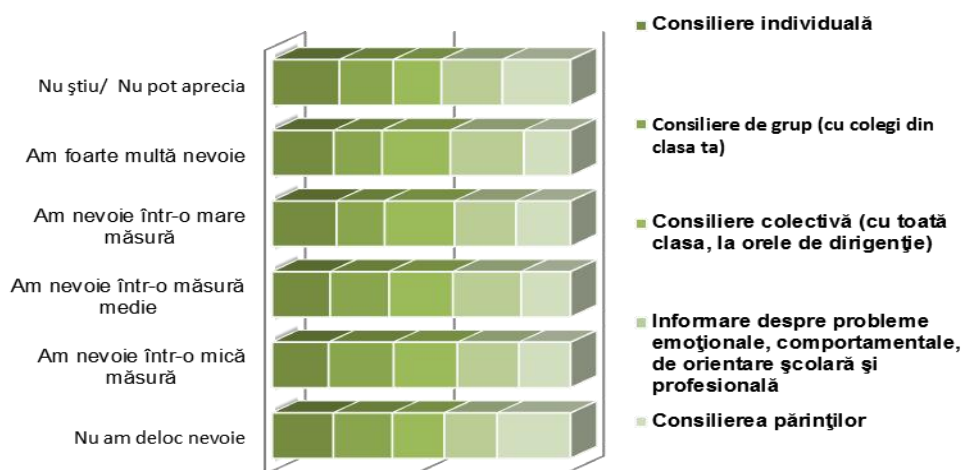
Informarea asupra problemelor emoționale, comportamentale, de orientare școlară și profesională ocupă un rol primordial în interesele elevilor, aceștia solicitând, la mică distanță în preferințele lor, activități de informare pe tematici relevante pentru ei, legate de sfera emoțională, caracteristici ale etapei de vârstă, comportament dezirabil ori activități de tip OSP.

Activitățile informative pe tematici OSP ar putea cuprinde: cunoașterea mai deplină a aptitudinilor personale, abilităților, deprinderilor sau cunoștințelor; identificarea filierei educaționale și de formare profesională în consens cu proiectele și resursele elevilor cu privire la cariere în contexte concrete de viață; identificarea alternativelor ocupaționale complementare structurii lor de interese, aptitudini și caracteristici dominante de personalitate; conturarea pozitivă și realistă a imaginii de sine; identificarea cauzelor, natura și amploarea barierelor/ blocajelor decizionale în aria ocupațiilor existente pe piața muncii; maturizarea decizională și a autonomiei în planificarea dezvoltării carierei; compensarea lipsei de informații, a informațiilor incomplete sau eronate și atenuarea stereotipurilor cu privire la lumea muncii; identificarea surselor de insatisfacție profesională, a incompatibilității sau dificultății de relaționare socială și de asumare a diferitelor roluri.

Tabel nr.5. Tipuri de servicii solicitate. Eșantion elevi

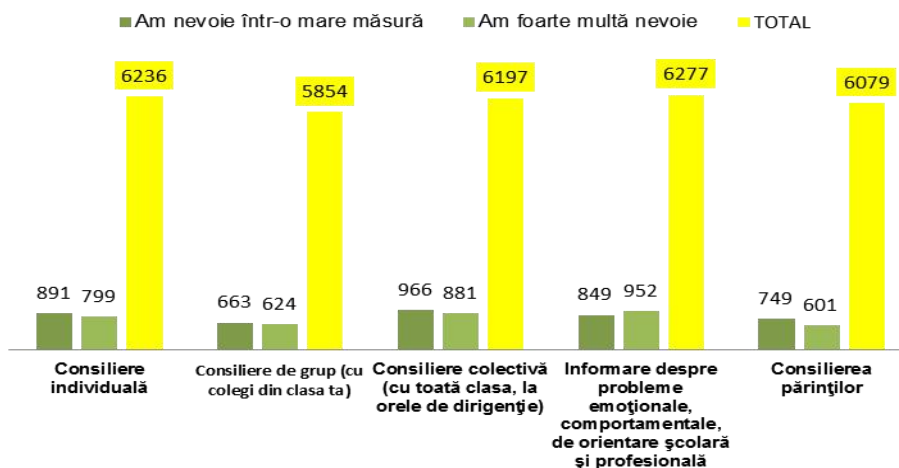
	Nu am deloc nevoie	Am nevoie într-o mică măsură	Am nevoie într-o măsură medie	Am nevoie într-o mare măsură	Am foarte multă nevoie	Nu știu/ Nu pot aprecia	TOTAL
Consiliere individuală	2181	1042	985	891	799	338	6236
Consiliere de grup (cu colegi din clasa ta)	2098	1199	999	663	624	271	5854
Consiliere colectivă (cu toată clasa, la orele de dirigiență)	1847	1179	1084	966	881	240	6197
Informare despre probleme emoționale, comportamentale, de orientare școlară și profesională	1881	1131	1157	849	952	307	6277
Consilierea părinților	2602	950	836	749	601	341	6079
TOTAL	10609	5501	5061	4118	3857	1497	30643

Consilierea parentală este importantă pentru informarea părinților cu privire la creșterea și dezvoltarea optimă a copilului conform etapei de vârstă cronologică; pentru identificarea problemelor emoționale și comportamentale ale copilului; consultanță asupra atitudinii parentale adecvate conform nevoilor și potențialului real al copilului și etapei de vârstă la care se află; eliminarea riscurilor și a defavorizării în dezvoltarea acestora; în depășirea situațiilor de criză și reliefaarea asupra eventualelor dificultăți comportamentale, sociale, emoționale și de învățare ale copiilor; în vederea realizării unui plan de prevenție și intervenție timpurie, acolo unde este cazul, cu scopul dezvoltării copilului în conformitate cu cerințele, nevoile și vârsta acestuia facilitând astfel o bună integrare și aderare la valorile educaționale ale unității de învățământ și o adaptare facilă la specificul sistemului educațional românesc.

Grafic nr.9. Tipuri de servicii solicitate. Eșantion elevi

Dacă privim doar asupra perspectivei de mare impact a opțiunilor elevilor în ceea ce privește tipurile de servicii de consiliere psihopedagogică solicitate (*Am nevoie într-o mare măsură* & *Am foarte multă nevoie*), scala valorilor se schimbă ușor în opțiunile acordate de către elevi, primul loc fiind ocupat de către consilierea colectivă, informarea asupra problematicii dezvoltării emoționale, comportamentale, la foarte mică distanță de consilierea individuală, pe următorul loc al ierarhiei situându-se consilierea parentală, iar pe ultima scară valorică este situată consilierea de grup.

Grafic nr.10. Tipuri de servicii solicitate-incidentă ridicată. Eșantion elevi

Sarcina unui consilier constă în a oferi beneficiarului său oportunitatea de a explora, descoperi și clarifica moduri de a trăi valorificându-și propriile resurse, ceea ce generează sentimentul de bine interior. În 1991, Asociația Britanică pentru Consiliere ne oferea definiția acestui proces: „consilierea este o activitate care este inițiată de o persoană care caută ajutor, oferă oportunitatea clientului de a identifica ceea ce-l perturbă, de a se autoexplora și de a se înțelege; procesul de consiliere îl va ajuta să-și identifice gândurile, emoțiile și comportamentele, care conștientizate fiind, îl fac să se simtă plin de resurse și să hotărască schimbarea” (Janice Russel, Graham Dexter, Tim Bond, 1992). În același context, Margaret Hough propunea accepțiunile: „consilierea este o relație, o formă specială de comunicare, implică ascultarea, previne situațiile de criză având rol proactiv, o persoană este ajutată de alta, o persoană ajută un grup de persoane, o formă confidențială de a oferi ajutor, bazată pe principiul dezvoltării personale, presupune „împuternicirea” (englezescul „empowerment”) persoanelor care caută ajutor, înseamnă a-i ajuta pe alții să-și identifice și să-și clarifice problemele, o activitate efectuată de profesioniști, se ghidează după anumite teorii și după metode specifice domeniului”. Pete Sanders, afirma în același sens: „consilierea nu este o relație de prietenie, a avea grijă asemenea unui părinte, a trata pe cineva ca un doctor, a instrui sau a preda, a sfătui, a judeca, numai folosirea deprinderilor și abilităților de consiliere”.

În sens larg, consilierea școlară reprezintă un proces intensiv de acordare a asistenței psihopedagogice elevilor și celorlalte persoane implicate în procesul educațional (profesori, părinți și autorități ale domeniului școlar). Rolul consilierii este unul proactiv, ce presupune prevenirea situațiilor de criză personală și educațională a elevilor, generarea unei stări psihologice mai bune, mai confortabile, tonifiante și plăcute; unui control mai bun al situațiilor, evenimentelor și o influențare a lor în direcția pozitivă. Consilierea școlară se axează pe triada unității familie-copil-școală, în vederea desfășurării unui proces educațional eficient și a dezvoltării optime a personalității copilului.

O altă dimensiune a cercetării a vizat identificarea preferinței elevilor pentru forma de derulare a consilierii individuale, reprezentată prin itemul:

ITEM 3. Comentarii suplimentare/ Probleme cu care te confrunți în prezent și pentru care ai nevoie de sprijin.

În ceea ce privește problematica suplimentară cu care se confruntă elevii, aceștia au adăugat: traume din trecut, nevoia de sprijin și consolare, abordarea eficientă a situațiilor de examen, opțiunea realistă a traseului școlar și de carieră, lipsa încrederii în sine, gestionarea stresului și a furiei, anxietatea, teama de eșec, tristețea, frica de anumite evenimente, pierderea unei persoane, probleme de natură familială, bullying, organizarea eficientă a timpului, relaționare în grupul de prieteni sau colegi, sentimentul de excluziune socială, relaționarea cu părinții, dependența de tehnologie, tehnici de învățare, gestionarea schimbărilor survenite la nivelul situațiilor civile (decesul părinților, copil în

plasament, în adopție etc), elemente de educație sexuală, gestionarea relaționării în familia disfuncțională, stil de viață sănătos s.a. Există, de asemenea, foarte multe opțiuni pentru varianta de răspuns *Nu am probleme*.

3.2. Analiza nevoilor de consiliere exprimate de părinți

Dimensiunile cercetării au fost operaționalizate și în *Chestionarul pentru părinți* care a presupus, prin itemul 1, identificarea perspectivei acestei categorii de respondenți cu privire la problematica cu care se confruntă copiii în mediul școlar sau familial.

ITEM 1. Precizați o problemă cu care se confruntă copilul dumneavoastră în școală sau în familie și pentru care doriți sprijin din partea consilierilor școlari.

La nivelul eșantionului, tipurile de probleme formulate de părinți la acest item cu răspuns deschis au fost diverse: comunicarea, anxietate socială, lipsa de concentrare, timiditate și uneori de socializare cu familia, teama de lucruri sau locuri noi, încercarea de conștientizare a importanței activității de învățare, neîncrederea în propriile forțe, teama de eșec, nevoia de orientare școlară pentru admiterea la liceu, identificarea specializării pentru care are aptitudini, nevoia de a dezvolta noi prietenii, gestionarea emoțiilor, încredere în sine, frica de sine, lipsa mamei, bullying, lipsa motivației, gestionarea emoției, furie, nervozitate, teama față de persoane necunoscute, tulburări de limbaj, vorbirea fluentă a limbii române, dificultăți în exprimare, dependența de telefon, organizarea timpului pentru studiu și relaxare, lipsa de empatie a colegilor, integrarea copilului în grupul clasei din care face parte, dezvoltarea încrederii în sine, diminuarea fobiei școlare, autocontrolul comportamentului problematic din timpul orelor, rezultate școlare scăzute, dependența de rețelele sociale, jocuri, agresivitate verbală/ reducerea stresului, răzvrățire, gestionarea stresului înainte de examen.

La nivelul eșantionului de părinți, există multe răspunsuri *nu are probleme*.

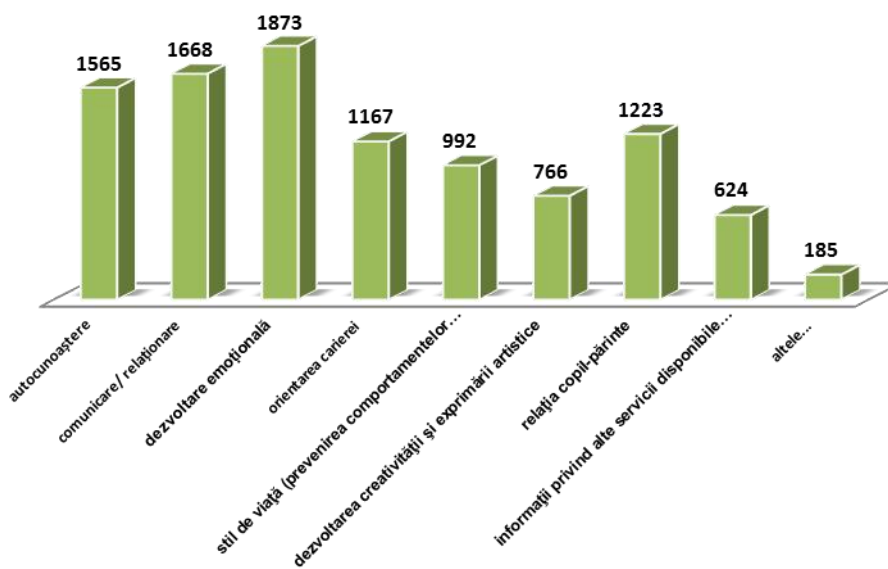
Sondarea așteptărilor părinților cu privire la activitățile de consiliere din școală a fost realizată prin ***ITEM 2. În ce domeniu considerați că ați avea nevoie de consiliere pentru dumneavoastră sau pentru copilul dumneavoastră? (Alegeți una sau mai multe variante de răspuns)***

Din analiza răspunsurilor la această întrebare a rezultat că părinții doresc intervenția profesorului consilier școlar pe următoarele componente ale dezvoltării școlare și sociale a copiilor lor (în ordinea descrescătoare a preferințelor): dezvoltare emoțională, comunicare/ relaționare, orientarea carierei, autocunoaștere (temperament, interese, aptitudini etc.), relația copil - părinte; stil de viață (prevenirea comportamentelor de risc); dezvoltarea creativității și exprimării artistice.

Se constată zone variate de interes ale părinților cu privire la serviciile de consiliere oferite de profesorii consilieri școlari, ceea ce indică o preocupare a acestora pentru dezvoltarea integrală, armonioasă a copiilor, vizând atât componenta cognitivă, de evoluție școlară și profesională, dar și cea afectiv-motivațională.

Tabel nr.6. Domenii de intervenție psihopedagogică. Eșantion părinți

Domenii de intervenție psihopedagogică	Răspunsuri	
autocunoaștere	1565	37,63%
comunicare/ relaționare	1668	40,11%
dezvoltare emoțională	1873	45,03%
orientarea carierei	1167	28,06%
stil de viață (prevenirea comportamentelor de risc: alcool, tutun, droguri etc)	992	23,85%
dezvoltarea creativității și exprimării artistice	766	18,41%
relația copil-părinte	1223	29,40%
informații privind alte servicii disponibile (sănătate, timp liber)	624	15,01%
altele...	185	4,45%

Grafic nr. 11. Domenii de intervenție psihopedagogică. Eșantion părinți

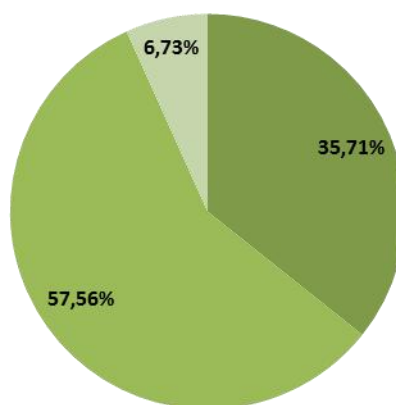
ITEM 3. Ce formă de intervenție psihopedagogică credeți că v-ar sprijini în rezolvarea problemelor cu care vă confrunțați?

Din analiza răspunsurilor oferite de către părinți constatăm că pe primul loc în preferințele acestora se situează consilierea individuală, iar pe locul doi consilierea de grup.

Tabel nr.7. Forme de intervenție psihopedagogică. Eșantion părinți

Domenii de intervenție psihopedagogică	Răspunsuri	
consiliere de grup	1485	35,71%
consiliere individuală	2394	57,56%
altele	280	6,73%

■ consiliere de grup ■ consiliere individuală ■ altele

Grafic nr. 12. . Forme de intervenție psihopedagogică. Eșantion părinți

ITEM 4. Comentarii suplimentare

La acest item, părinții au consemnat răspunsuri atât din zona problemelor sesizate la copii lor, cât și din arealul sugestiilor de intervenție de specialitate, din care menționăm: *Este de un real folos consilierea despre autocunoaștere, dezvoltare emoțională, comunicare. Multumesc, Responsabilizarea părinților care nu comunică cu școala, E constructiv să știm că cineva ne poate ajuta, Cereri pentru sesiuni de informare despre sănătatea mentală a adolescenților, Sprijin pentru înțelegerea comportamentelor tipice ale adolescenței și modul în care pot fi gestionate, Sunt unul din părinții a cărui copil a beneficiat de consiliere. Din punctul meu de vedere este un ajutor important, iar pe noi ne-a ajutat foarte mult, Lipsa de timp pentru consiliere, Dificultăți ale părinților în a participa la ședințe de consiliere din cauza programului încărcat, Dificultăți în gestionarea tehnologiei și accesului la internet, Unii părinți au nevoie de sprijin pentru a stabili limite în utilizarea tehnologiei de către copii, Integrare adecvată în colectiv, Relaționare, spirit de echipă, acceptare, exprimare, Doresc consilierea copilului, Multumim pentru timpul acordat în cursul anului trecut, Relaționarea cu un copil din sectrul TSA, Integrarea în colectivul școlar, Gestionarea timpului și a temelor, Nu știu ce să fac, copilul meu nu se mai poate concentra deloc la școală, De când a început clasa a V-a, copilul meu s-a schimbat... nu mai este la fel! Uneori, când îl întreb ce e în neregulă, nu vrea să vorbească deloc, Îmi face griji că stă prea mult pe telefon și pierde vremea, E frustrant să aflu că lipsește de la ore și nu-mi spune nimic, Aș vrea să înțeleg ce se întâmplă cu el și de ce se comportă așa, Acceptarea, sprijinirea și incluziunea copiilor cu CES, TSA, Prevenirea/diminuarea bullying-ului în mediul școlar, Creșterea rezilienței în fața dificultăților (schimbări sau evenimente de viață neprevăzute), Consider că indiferent de situație fiecare copil ar avea nevoie de o discuție cu un consilier pentru*

formarea sa pe viitor, Mi-ar plăcea să se lucreze cu copilul meu pe partea de inteligență emoțională, emoții și pe orientarea carierei, Deschis la orice discuție și sfaturi folositoare, Aș dori ca copilul meu să fie ajutat să se concentreze și să învețe mai bine la materiile care nu se descurcă, Relatia cu familia, colegii, profesorii, Emotivitatea, Lipsa interesului pentru școală, Și comunicarea profesor -elev este importantă..., Aș vrea ca copilul meu să învețe să comunice mai mult, Aș vrea ca copilul meu să învețe să își controleze emoțiile, Comunicare, Să învețe mai bine, O bună armonie în școală, în special copil-profesor, Copilul meu este închis în el și nu comunica decât strictul necesar, se supără foarte repede, Copil timid in colectivitate dar acasă se enervează foarte repede, dependenta de telefon, Sprijin în înțelegerea unor comportamente pe care le manifestă copilul în anumite situații, identificarea unor metode eficiente de a detensiona conflictele copil-părinte, Suprasolicitarea, program școlar încărcat, Dezvoltarea personala - cresterea stimei de sine, Comportament agresiv/ intimidant din partea anumitor părinți ai colegilor de clasă, Cred cu tărie că am nevoie de consiliere pentru dezvoltarea emoțională sănătoasă a copilului meu, Se stresează prea mult și crede ca nu e destul de bună la învățat. Cu toate că învață bine dar nu are încredere în ea și e pesimistă, Să se insiste pe comunicare și orientare în carieră, Ar avea nevoie de a ȘTI să riposteze la răutățile venite cu un comportament frumos dar să își câștige respectul în fața lor fără a jigni înapoi, Consilierea copilului despre autocunoaștere, dezvoltare emoțională este de un real folos. Multumesc!, Criza adolescentină, importanța ieșirilor și statul pe telefon sunt priorități/ pedepsit cu luatul telefonului pentru o săptămână, dar nu mai pare afectată nici de asta, Mi-ar place să cunoască realitatea din viața de zi cu zi ..., Mi-aș dori de la copilul meu să lucreze mai mult cu el înșiși, să fie mai ambițios, mai sigur pe el și să iasă din zona lui de confort, Pentru noi, ca părinți de elev clasa a XII a, primordială ni se pare orientarea în carieră, încă nu este pregătit să-și asume o decizie deși noi incercam de câțiva ani să stabilim împreună ce i-ar place/spre ce ar avea înclinații!, Am vrea să îi explice/certifice cineva (în afară de părinți) că orice domeniu și-ar alege, dacă profesează cu plăcere și seriozitate, în timp va excela și vor apare și satisfacțiile personale și financiare!, Relatia elev profesor este una foarte conservatoare cu cele mai multe cadre didactice, poate aici ar fi loc de activități...apoi ar ajuta activități în grup despre cum să învățăm să învățăm, Sprijin în procesul de adaptare al copiilor la trecerea de la ciclul gimnazial la cel liceal, Copilul are capacitate de învățare și de acumulare de cunostinte, însă este inhibat de severitatea anumitor profesori. Și o altă problemă este conștientizarea prioritizării școlii în detrimentul tehnologiei (jocuri pe telefon-dependența de telefon și PC), Menținerea motivației pentru studiu este o altă problemă, Mi se pare bine venită această opțiune de consiliere a elevilor, fiindcă astfel se pot descoperi și se pot rezolva diverse probleme care apar in rândul elevilor, Combaterea bullyingului, Nevoia unui profesor de sprijin,, Socializarea elevilor.etc.

3.3 Analiza nevoilor de consultanță psihopedagogică exprimate de cadrele didactice

Cadrele didactice din unitățile școlare reprezintă partenerii profesorilor consilieri școlari în demersul de facilitare a integrării și adaptării școlare a elevilor, de dezvoltare și valorificare a potențialului lor pentru a răspunde în mod optim la solicitările școlii.

Primul item al *Chestionarului pentru cadrele didactice* a vizat identificarea aspectelor care ar necesita intervenția profesorului consilier școlar în vederea optimizării activității grupurilor școlare.

ITEM 1. Precizați aspectele care necesită intervenția psihopedagogică la nivelul clasei dumneavoastră

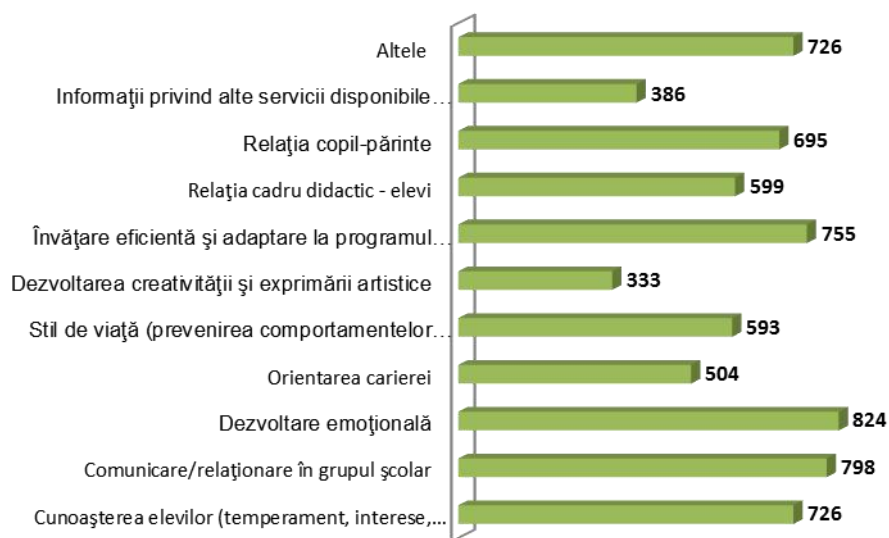
La nivelul eșantionului, tipurile de probleme care necesită intervenția psihopedagogică, formulate de cadrele didactice la acest item pot fi ierarhizate ca principale domenii de intervenție psihopedagogică la nivelul claselor pe care le conduc: *rezolvarea de conflicte, dificultățile de învățare, motivația învățării, problemele de natură emoțională, alături de relațiile interpersonale, comunicare, adaptare, orientarea în carieră, comportament dezirabil, în timp ce opțiunile cele mai reduse converg către situațiile elevilor cu CES, probleme legate de timiditate, absenteism.*

Dintre aspectele care necesită intervenția psihopedagogică la nivelul clasei identificate de către cadrele didactice respondente amintim: dezvoltare emoțională, tehnici de copyring, relaționare, bullying, comunicarea între elevi, dezvoltarea sentimentului de acceptare reciprocă și al toleranței, violență fizică și verbală, gestionarea emoțiilor, alegerea carierei, îmbunătățirea relației dintre colegi, metode de sprijin pentru elevii cu comportament deviant, cu probleme de adaptare școlară, suport emoțional cadre didactice, cunoașterea specificității vârstei preșcolare, comunicare, relaționare, socializare, dezvoltare socio-emoțională, tulburări de comportament ale copiilor, pentru copiii cu probleme deosebite: orientarea profesională, discuții despre ce vor face în viața personală după absolvirea liceului, tendința de dominare, marginalizarea altor elevi, absenteismul, anturajul dubios, violența domestică, comunicare, conflicte, violență, comportament, autocunoaștere, comunicare eficientă, rezolvare conflicte, stil de viață sănătos, orientare școlară, probleme emoționale, dificultăți de învățare, relaționare între colegi, acomodarea elevilor de clasa a IX-a cu ciclul liceal implică stres, integrarea elevului cu CES în colectiv, schimbări emoționale în rândul tinerilor, situația familială a elevilor, preșcolari cu devieri comportamentale, nerespectarea regulilor, dificultăți de adaptare la mediul grădiniței, dificultăți de relaționare, comportamente deviante ale unor elevi, gestionarea conflictelor între elevi, dezvoltare socio-emoțională/ controlul emoțiilor, dificultăți învățare, stimă de sine scăzută, orientarea carierei, integrare școlară deficitară, comportamente nepotrivite, lipsa atenției la ore/ concentrării, conflictele între elevi, autocunoaștere/ cunoaștere/ schimbări în adolescență/ osp, intervenții specifice, relaționarea cu unii copii din cadrul grupei, comportamentul anumitor copii în colectivitate din lipsa regulilor și a limitelor în familie, monitorizarea comportamentului „atipic” (copii impulsivi, care nu se pot concentra mai mult de câteva minute, nu comunică), educație sexuală implicarea în activitățile extrașcolare, rezolvare de conflicte, logopedie(întârzierea limbajului) gestionarea emoțiilor, comportamente greu de controlat la adolescență, pericolele tehnologiei care agravează lipsa de concentrare a elevilor, bullying-ul dintre elevi, stil de viață sănătos, managementul timpului, nivel diferit de dezvoltare cognitivă (achiziții cognitive), copii orfani, adaptarea la un nou ciclu de învățământ, absenteism, „prezența la grupa preșcolarilor din medii nefavorizate/ cu părinți ce au un nivel minim de studii”, elevi din familii defavorizate și cu risc de abandon școlar, motivație scăzută pentru studiu, raportarea la viitor. Cum să mă motivez să reușesc, Adaptarea la ciclul primar a elevilor și părinților, anxietate stres și emoții, etc.

Domeniile de interes ale cadrelor didactice cu privire la activitatea de consiliere sunt investigate prin ITEM 2. În abordarea căror aspecte specifice consilierii și orientării considerați că ați avea nevoie de sprijinul consilierului școlar?

Tabel nr.8. Domenii de interes ale cadrelor didactice cu privire la activitatea de consiliere

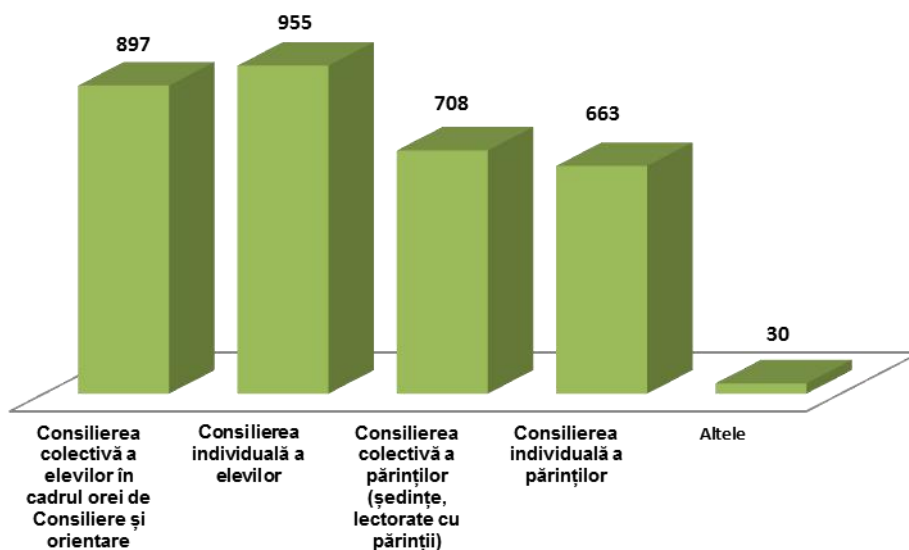
Domenii/Aspecte	Răspuns
Cunoașterea elevilor (temperament, interese, aptitudini etc)	726
Comunicare/relaționare în grupul școlar	798
Dezvoltare emoțională	824
Orientarea carierei	504
Stil de viață (prevenirea comportamentelor de risc: alcool, tutun, droguri etc)	593
Dezvoltarea creativității și exprimării artistice	333
Învățare eficientă și adaptare la programul școlar	755
Relația cadru didactic - elevi	599
Relația copil-părinte	695
Informații privind alte servicii disponibile (sănătate, timp liber, protecția copilului și a familiei)	386
Altele	726

Grafic nr. 13. Nevoile de intervenție psihopedagogică. Eșantion cadre didactice

Observăm nevoia cadrelor didactice îndreptată către tematica dezvoltării emoționale, comunicării și relaționării adecvate în grupul școlar, învățării eficiente și adaptării la programul școlar, relația copil-părinte și cadru didactic-elev, cunoașterii elevilor, .

Activitățile preferate de către cadrele didactice pentru a fi desfășurate alături de profesorul consilier sunt identificate prin **ITEM 3. Tipuri de activități pe care ați dori să le organizați în parteneriat cu profesorii consilieri școlari**

Grafic nr. 14. Nevoile de intervenție psihopedagogică. Eșantion cadre didactice

Programele școlare pentru aria curriculară Consiliere și orientare particularizează drept domenii de competențe-cheie: competențele interpersonale, interculturale, sociale și civice; „a învăța să înveți”; competențele digitale; competențe antreprenoriale, fiind selectate, pentru a fi promovate pe întreg parcursul școlarității, ca valori și atitudini fundamentale respectul și încrederea în sine și în ceilalți; recunoașterea unicității fiecărei persoane; receptivitatea la emoțiile celorlalți; valorizarea relațiilor interpersonale; valorificarea critică și selectivă a informațiilor; adaptarea și deschiderea la noi tipuri de învățare; motivație și flexibilitate în elaborarea propriului traseu educațional și profesional; responsabilitate și disponibilitate pentru decizii și acțiuni privind propria carieră; interes pentru învățare permanentă într-o lume în permanentă schimbare și în societatea cunoașterii; orientare spre o viață de calitate, în prezent și în viitor în realizarea activităților de suport educațional, consiliere și orientare și dezvoltare personală; pentru elevii clasei pe care o coordonează, profesorul diriginte colaborează cu consilierul școlar.

Profesorul diriginte derulează și activități educative de tip extrașcolar, activități pe care le stabilește prin consultarea elevilor și în concordanță cu specificul vârstei și nevoilor identificate prin analiza de nevoi de la debutul fiecărui an școlar pentru colectivul respectiv de elevi. Pentru a se asigura o comunicare constantă, promptă și eficientă cu părinții, dirigințele realizează activități de suport educațional și consiliere pentru părinți.

ITEM 4. Comentarii suplimentare

La acest item, cadrele didactice au consemnat răspunsuri diferite dintre care menționăm: *Accese de agresivitate, vulgaritate și tendința de bullying la unii elevi care se erijează în lideri de grup, Mai multă implicare a părinților în activitățile școlare și în relația cu profesorii, Necesitatea unor sesiuni mai frecvente de consiliere individuală pentru elevii cu dificultăți emoționale sau comportamentale, Consider că și unele cadre didactice au nevoie de consiliere, Consider că nu am competențe necesare pentru a aborda toate problemele elevilor mei, astfel încât orice ajutor din partea profesorului-consilier școlar este binevenit, Mulțumim că sunteți în școala noastră, faceți lucruri excepționale cu elevii!, Ce facem cu elevii cu CES??, Autocunoaștere/Dezvoltare personală, Mai multe întâlniri cu consilierul școlar, Consiliere părinți, Inserție socială, Familiarizarea cu procedura de integrare a copiilor cu CES, Să facem activități împreună la orele de dirigjență, Întâlniri individuale cu unii părinți, Sprijin în gestionarea unor comportamente la unii copii, Prevenirea/diminuarea eșecului școlar (ameliorarea dificultăților de învățare, reducerea absenteismului/abandonului școlar), Fiecare clasă are nevoie de câteva ore cu un consilier școlar, Consider că activitatea consilierului școlar/ psihologului școlar este indispensabilă pentru ameliorarea/ rezolvarea problemelor specifice cu care se confruntă școala/ elevii/ părinții/ cadrele didactice în prezent, Consider că, pentru adaptarea elevilor și a părinților la cerințele specifice mediului școlar, ar trebui să dezvoltăm o strategie de comunicare cu scopul de a-i face mai responsabili în raport cu obligațiile pe care le au, în calitatea acestora de beneficiari directi, respectiv beneficiari secundari, Consilierea elevilor cu nevoi special și integrare, Dezvoltarea inteligenței emoționale, Implicarea părinților în viața copiilor (comportament, teme, presiunea școlară), Observarea copiilor la grupă, întâlniri cu părinții, Creșterea numărului de activități la clasă, Integrare CES, Sunt extrem de benefice aceste activități la nivelul clasei pe care o am, mă confrunt cu diverse provocări și sunt recunoscătoare d-rei consilier școlar, Consilierea unor elevi cu situații mai dificile (orfan de tată, înfiat, repetent), Cerință din partea diriginților de a consilia anumiți elevi cu probleme de comportament, cerință din partea educatorilor și învățătorilor de a interveni în depistarea anumitor tulburări și de a consilia părinții privind necesitatea unei evaluări specializate, Autocunoaștere/Dezvoltare personală, Abordarea bullying-ului, Consiliere părinți, Rezolvarea conflictelor, Cum putem obține un profesor “umbră” pentru copiii cu autism și ADHD?, Consider că la clasa a VIII-a este necesară consilierea colectivă a elevilor în timpul orelor de consiliere și orientare deoarece au un limbaj uneori agresiv..*

De asemenea, există și răspunsuri de genul *nu am comentarii suplimentare.*

4. Valorificarea rezultatelor la nivel instituțional și comunitar

Studiul de față a identificat aspectele funcționale din activitatea de asistență psihopedagogică și aspectele care pot fi optimizate, nevoile și interesele de colaborare ale beneficiarilor (elevi, părinți, cadre didactice) pe diverse domenii de intervenție psihopedagogică. Acestea reprezintă repere și puncte de plecare în realizarea documentelor de proiectare a activității de asistență psihopedagogică la nivelul Centrului Județean de Resurse și Asistență Educațională Iași, prin Centrul Județean de Asistență Psihopedagogică, dar și la nivelul unităților de învățământ unde profesorii consilieri școlari își desfășoară activitatea.

Strategiile de intervenție propuse la nivel instituțional în vederea adaptării serviciilor psihopedagogice la nevoile beneficiarilor sunt:

- Promovarea serviciilor de consiliere către toate categoriile de beneficiari: elevi, părinți, cadre didactice prin cât mai multe canale: site, promovare evenimente, pliante, afișe, organizarea de întâlniri cu directorii unităților de învățământ cu cabinet de asistență psihopedagogică, promovarea în cadrul ședințelor cu directorii unităților din județ, colaborări cu Consiliul elevilor, asociațiile de părinți, participarea la lectoratele cu părinții, la întâlnirile metodice ale cadrelor didactice de tip față în față sau online;
- Oferirea sprijinului unităților școlare în dezvoltarea relațiilor școală-familie prin organizarea și desfășurarea de activități de tipul *Școala părinților*, prin implicarea acestora în acțiuni în echipă cu copiii, prin acțiuni de promovare a activității și rezultatelor copiilor. Temele care pot fi abordate: relaționare/ comunicare, disciplina pozitivă, orientarea carierei, managementul timpului, psihologia vârstelor;
- Implicarea CJRAE în proiecte de parteneriat european pe problematica psihopedagogică (proiectul „CES cu sucCES - Multiplicarea competențelor părinților și profesorilor cu privire la incluziunea persoanelor cu nevoi speciale din medii dezavantajate”; proiectul „Școala pentru diversitate - catalizator pentru o societate incluzivă”, proiectul Cyberbullying, trolli și alte provocări din mediul online etc);
- CJRAE Iași a elaborat „Harta serviciilor de sprijin pentru tineri și adulți”, platformă ce reprezintă un instrument de lucru facil destinat beneficiarilor săi;
- CJRAE Iași propune beneficiarilor săi, platforma HELP LINE-CONSILIERUL ALĂTURI DE TINE ce constituie o oportunitate modernă de consiliere on-line destinată beneficiarilor din comunități ce nu dețin servicii locale directe de asistență psihopedagogică;
- CJRAE Iași a elaborat o serie largă de materiale de sprijin socio-emoțional pentru elevi, părinți și cadre didactice dedicate activității online, reunite în „PSY KIT – kit de instrumente de sănătate psihologică” și „Pastila de sănătate psihologică, materiale postate pe canalele de comunicare ale instituției (site, pagină de Facebook, FTP), dar și alte materiale specifice destinate activității virtuale cu elevii, părinții și cadrele didactice, ghiduri de gestionare și suport socio-emoțional regăsite pe *site-ul cjrae-iasi.ro*;
- Organizarea spațiului destinat activității de consiliere astfel încât acesta să ofere o atmosferă caldă, primitoare;

- Promovarea de către consilierii școlari a unei atitudini pozitive, deschise, de încredere, dezvoltarea unei relații de încredere și comunicare autentică cu beneficiarii;
- Respectarea tuturor etapelor în procesul de consiliere oferind astfel beneficiarilor posibilitatea evaluării și observării rezultatelor;
- Focalizarea activităților de consiliere colectivă a elevilor pe teme ca: relaționare/ comunicare interpersonală, autocunoaștere și dezvoltare personală, adaptare școlară, managementul învățării, pregătirea psihologică pentru examene, orientarea carierei, dezvoltare emoțională, prevenirea atitudinilor de bullying sau cyberbullying, formarea capacităților de autoprotecție în situații de risc; gestionarea stresului, gestionarea adecvată a timpului în activitatea școlară, specificul menținerii și concentrării atenției, dezvoltarea motivației de învățare și participare etc;
- Focalizarea pe activități de dezvoltare a competențelor psihopedagogice ale cadrelor didactice prin abordarea unor teme ca: abordarea comportamentelor de risc, orientarea carierei elevilor, relaționarea școală - familie, comunicarea profesor - elev gestionarea efortului în vederea adaptării eficiente;
- Îmbunătățirea ofertei de formare continuă din CJRAE/ CSES, CCD, IȘE, alte instituții acreditate pentru consilieri pe teme de: comunicare, lucru în echipă, proiectarea activităților de consiliere, metode și tehnici de consiliere individuală și de grup, managementul activităților de consiliere, metode și instrumente de lucru pentru copiii cu nevoi speciale de educație, școala părinților, metode și tehnici de lucru cu copiii preșcolari, dezvoltarea gândirii critice în vederea combaterii discriminării;
- Ameliorarea managementului și organizării serviciilor de consiliere prin:
 - a. clarificarea statutului și rolului consilierului școlar
 - b. elaborarea de fișe ale postului unitare la nivelul rețelei ME pentru evitarea suprasolicitării și preluării unor sarcini nespecifice
 - c. dezvoltarea unui sistem de comunicare eficient între practicienii din județ, regiune, zonă (pagina web a fiecărui CSES, adresa e-mail pentru fiecare consilier, parola pentru un forum de discuții comun, dotarea cabinetelor sau accesul consilierului la telefon)
 - d. întâlniri eficiente ale coordonatorilor CSES
 - e. baze de date cu adresele de contact ale tuturor practicienilor din rețea
 - f. întocmirea de statistici cu privire la beneficiarii serviciilor de consiliere
 - g. manualul bunelor practici;
- Îmbunătățirea accesului la informații cu privire la oportunitățile de implicare în proiecte;
- Creșterea implicării instituțiilor școlare în informarea consilierilor, sprijinul conducerii pentru formarea profesională a acestora (implicarea consilierului în consilii de administrație, diseminarea eficientă a informațiilor);
- Participarea practicienilor la diverse activități informale și formale bazate pe munca în echipă și învățare prin colaborare, care să conducă la:
 - a. îmbunătățirea relațiilor dintre practicienii din rețea,
 - b. recunoașterea competențelor personale,
 - c. ameliorarea comunicării,

d. construirea unor proiecte comune.

- Valorificarea competențelor de formatori ale consilierilor școlari prin cursuri de formare derulate de CJRAE/ CSES, CCD sau informal și în spațiul virtual, pentru pregătirea consilierilor debutanți.
- Valorificarea competențelor în domeniul psihologiei educaționale și de familie în cadrul unor activități de intervizare.